

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ
МИНИСТРЛІГІ
М.Х. ДУЛАТИ АТЫНДАҒЫ ТАРАЗ УНИВЕРСИТЕТІ**

ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ

«Мектепке дейінгі білім беру жүйесін модернизациялау»
(Мектепке дейінгі мекеме меңгерушілері, әдіскерлері және тәрбиешілеріне
арналған)

Бағдарлама авторы:
«Мектепке дейінгі және бастауыш білім беру» кафедрасының аға
оқытушысы Оспанбаева А.Р.

Бағдарлама мыналарды ескере отырып әзірленген:

«Мектепке дейінгі білім беру жүйесін модернизациялауда» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы келесі құқықтық-нормативтік құжаттар негізінде жасалды: “Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы” Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2020 жыл 4 мамырдағы №175 бұйрығына, Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңына, Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасына, Қазақстан Республикасы Үкіметінің Қаулысы.

«Білімді ұлт» сапалы білім беру» ұлттық жобасын бекіту туралы: 2021 жылдың 12 қазанда, №726 бұйрығы, «Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартын бекіту туралы» (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы, 23.09.2022 ж. № 406 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен), «Педагог туралы» Заңдарға және басқа да заңнама актілері.

ҚР Оқу-ағарту министрінің 21.11.2022 ж. № 467 бұйрығымен енгізілген өзгерістерімен <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200030654>);

– «Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндер, таңдау курстары мен факультативтер бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» (ҚР Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 16 қыркүйектегі №399 бұйрығы <https://adilet.zan.kz/kaz/docs/V2200029136>).

1. Жалпы ережелер

Бүгінгі таңда кәсіпқойлық – маманның бәсекеге қабілеттілігінің маңызды шарты, өзіндік кепілі, ұлттық еңбек нарығының тиімді жұмыс істеуінің негізгі факторы болып табылады. Осыған байланысты білім беру мен тәрбиелеу салалары үшін білімді және жоғары білікті мамандар ұлттық еңбек нарығындағы мемлекеттік саясаттың ажырамас құрамдас бөліктерінің біріне айналуға. Бұдан бөлек, білім берудің басым міндеті қазақстандық білім беру мен тәрбиенің жаһандық бәсекеге қабілеттілігін арттыру болып табылады.

ҚР Президенті Қасым – Жомарт Тоқаев «Халық бірлігі және жүйелі реформалар – ел өркендеуінің берік негізі» атты халқына жолдауында еліміздің болашағын қазақстандықтардың әлеуетін ашу үшін жаңа мүмкіндіктер құрумен байланыстыра келе, қазіргі өзгерістер кезеңінде педагогтердің білімі еңбек нарығында жеткіліксіз болып қалу мүмкіндігін алға тартып, құзырлы министрліктің алдында жаһандану мәселелерін жаңа жағдайға бейімдеу міндеті тұрғанына тоқталды.

Мектепке дейінгі білім беру стандарты мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдары мен мектеп алды даярлық топтарында педагогикалық процесті ұйымдастыруда жаңашыл тәсілдерді пайдалануда ;

- Білім беру мазмұнын , оның деңгейі мен сапасын іріктеуге қойылатын талаптарды реттеп;

- Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдары мен мектепалды даярлық топтарының қызметін баланың денсаулығы мен физикалық дамуын сақтауды бағдарлап ;

- Баланың дамуының әрбір жас кезеңінде әлеуметтік ахуалды іске асыру үшін жағдайларды қамтамасыз етіп;

- Баланың жас кезеңдері сабақтастығы негізінде біріңғай білім беру кеңістігі сақталып ;

- Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту ұйымдары және бастауыш мектеп арасында сабақтас байланыс реттеліп;

- Отбасы әлеуетін және мектеп жасына дейінгі тұлғаның толық қанды дамуына мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдарының дамыту ортасының психологиялық-педагогикалық негізін пайдаланып;

- Әлеуметтік –мәдени міндеттер шешу - мектеп жасына дейінгі балаларға білім берудің жаңа үлгісін қалыптастыруда мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту ұйымдары, отбасы, әлеуметтік орта бірігіп;

Осы бағытта әдіснамалық және теориялық негіздері анықталған арнайы әдістемелік жүйе жасалынуы уақыт талабымен үндес келіп отыр.

Ұсынылып отырған «Мектепке дейінгі білім беру жүйесін модернизациялауда» біліктілікті арттыру курсының бағдарламасы осы міндеттерді шешуге бағдарланған.

2. ГЛОССАРИЙ

Инновация (жаңалық жарату) - қазіргі ойлау үлгісі мен дәстүрлі таным ерекшелігіне ұқсамайтын жаңа ойлау жүйесін тауып шығару, кезектегі білім мен материалдық мүмкіндіктерді пайдалана отырып көнені өңдеу, бар нәрсені тіпті де жақсарту, кем нәрсені толықтыру, жаңа нәрсені тапқырлау, тың нәрсені байқау, жаңа зат, жаңа әдіс, жаңа жол, жаңа орта жаңалығымен өмірді жаңарту, сөйтіп адамға және адамзатқа бақыт жарату.

Модернизация-(франц.-жаңғырту) артта қалған елдердің алдыңғы қатардағы елдердің деңгейіне жетуге бағытталған мемлекеттік саясаты. Жаңғырту (Модернизация; фр. Modernisation — жаңа, қазіргі заманғы) — жекелеген тетіктер мен түзілімдердің құрылымдарын өзгерту арқылы білдектің функционалдық және басқа да қасиеттерін жақсарту, сенімділігін арттыру және пайдалану мерзімін ұзарту. Жаңғырту өнеркәсіптік жабдықтарды, аспаптарды, тұрмыстық бұйымдарды оларды жасаудың технологиялық процесіне күрделі өзгеріс енгізбей-ақ жетілдірудің барынша тиімді тәсілі. Жаңғырту негізгі жаңғырту және жабдықты жаңғырту тағы басқа болып бөлінеді. Халықтың қоныстануының географиялық ерекшелігі Қазақстан халқының саны аумағынын, үлкендігіне сай келмейді. Халықты біркелкі қоныстандыру және үлкен аймақты игеру мүмкін емес.

Әдістеме-ғылыми тұрғыда негізделген іс-әрекеттер, оқыту ережелері мен әдіс-тәсілдерінің жиынтығы

Парадигма-құндылықтар мен болжамдарға негізделген әлемді тану моделі немесе әдісі Аксиома-теорияның ақиқат (шындық) ең бастапқы қағидасы

Технология—өнімді өндіру процесінде жүзеге асырылатын материал, шикізат және жартылай шикізаттың формасын, қасиетін, күйін өзгерту, өңдеу, даярлау әдіс-тәсілдерінің жиынтығы.

(Энциклопедиялық сөздік) Педагогикалық технология—білім беру мақсатын практикада тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін тәрбиелеу мен оқыту процесінің теориялық негізделген әдістері мен тәсілдерінің жиынтығы (В.П.Беспалько)

Мақсат-оқушыларға сабақ нәтижесінде не істейалатындарын айту

Оқыту әдістері – оқытушы мен оқушылардың бірлесе жұмыс істеу барысында білім, іскерлік, дағды қалыптасып, оқушылардың дүниетанымы мен қабілеттерін арттыратын оқыту тәсілдері. Оқыту әдістері—мұғалім мен оқушылардың өзара әрекетінің негізінде білім, тәрбие және таным процесін жетілдіру тәсілдері. Іскерлік ойын әдісі-ойын сабақтарын дайындау, өткізу мұғалімнен де, оқушылардан да шығармашылық ізденісті, көп күш-жігер мен уақыт талап етеді.

Білік – адамның белгілі бір құбылыс, күрделі мәселе жөнінде ой жүгіртіп, өзінше пайымдай білу қасиеті.

Құзіреттілік –алған білім, білік, тәжірибе, мінез-құлық тәсілдерін нақты жағдаятта, нақты іс-әрекет жағдайында жұмылдыру қабілеті.

Портфолио (portfolio –ағылшын сөзі) –портфель маңызды құжаттар үшін арналған папка деген мағынаны білдіреді; оқушы немесе мұғалімнің оқып

білім алу және басқа да салалардағы жетістіктерін тіркейтін, жинақтайтын, бағалайтын және қорытындылайтын жүйе, тәсіл.

Шығармашылық ойлау – жаңа идеяларды қалыптастыруға, мәселелерді жаңа тәсілмен шешуге бағытталған ойлау түрі

Креативтілік (creatio латын тілінен тікелей аудармасы – «жасап шығару»; «жасырын күш»; «жасап шығаруға қабілеттілік».) – өнімді әрекет етуге дайын болу, жаңалық ашуға дайындығын көрсететін индивидтің тұлғалық сапасы.

Индивидтің жоғары нәтижелерге жетуге деген тұрақты мотивтерінің болуы.

3. БАҒДАРЛАМА ТАҚЫРЫБЫ

Модуль 1 Білім беру негіздері	«Мектепке дейінгі білім беру жүйесін модернизациялауда» біліктілікті арттыру курсының білім беру бағдарламасы мазмұнының жаңашылдығы білім алушылардың функционалдық сауаттылықтың компоненті ретінде жаһандық құзыреттерді зерделеуді көздейді. Аталған құзыреттер білім алушылардың өмірдегі орнын анықтауда маңызды болатын және қоғамдағы өзара қарым-қатынастардың көптеген мәселелерін шешуде дұрыс бағдар беретін әмбебап дағдыларын қалыптастыруға бағытталған
Модуль 2	Ұсынылған модуль мектепке дейінгі білім беруді оқытуды жоспарлау бойынша нұсқаулықтар беру, оқыту курсысын құрастыру жолдарын талдау және түсіндіру ,
Модуль 3	Модуль қатысушыларды. оқыту элементтерін ресімдеудің және ұсынудың тиімді әдістеріне үйретуге бағытталған.
Модуль 4	Ұйымдастырған іс-әрекет құрастыру бойынша қалыптасқан дағдыны жоба арқылы бағалау

4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕРІ

Курстың мақсаты. Болашақ педагогтардың креативті тұлғасын инновациялық іс-әрекетке дайындау процесінде қалыптастыруды теориялық негіздеу және әдістемесін жасау, тиімділігін тексеру.

Курстың міндеттері:

- болашақ педагогтердің креативті тұлғасын инновациялық іс-әрекетке дайындау процессінде қалыптастырудың теориялық-әдіснамалық негіздерін

айқындау;

- «креативті тұлға», «болашақ мұғалімнің инновациялық іс-әрекеті» және «болашақ мұғалімді инновациялық іс-әрекетке дайындау» ұғымдарының мәні

мен мазмұнын нақтылау;

- инновациялық іс-әрекетке дайындау процесінде болашақ мұғалімдердің креативті тұлғасын қалыптастырудың құрылымдық-мазмұндық моделін жасау;
- болашақ мұғалімдердің креативті тұлғасын инновациялық іс-әрекетке дайындау процесінде қалыптастырудың әдістемесін жасау және оның тиімділігін

Курсты оқыту барысында қолданылатын әдістер: дискуссия, эвристикалық әңгіме, метажоспар, интерактивті сұхбат, рефлексия, супервизия, брейнштурминг, тренингтік тәсілдер, кейс-стади, Блум таксономиясы, іскерлік ойындар және т.б.

Күтілетін нәтиже: «Мектепке дейінгі білім беру жүйесін модернизациялауда» курсы бағдарламасының теориялық, практикалық және әдістемелік құзыреттіліктерді меңгеру деңгейін өлшеу үшін курс тыңдаушыларының оқу нәтижелерін бағалау қарастырылады.

Білім беру бағдарламасын меңгеру сапасын бағалау сабақ қақатысуды тұрақты бақылауды, сабақтың әртүрлі кезеңдеріне қатысуды, аудиториядағы басқа тыңдаушылар мен қарым-қатынасты, дәреже/жауаптылықты, жаңа идеялар мен шешімдерді ұсынуды қамтиды. Күтілетін нәтижелер эссе-шығармаларда, берілген жағдай бойынша экономикалық есептеулерде, берілген жағдай бойынша кейіпкерлерді бағалауда, жағдайларды талдауда және төтенше жағдайдан шығу жөнінде шешімдер ұсынуда көрініс табуы тиіс. Ағымдағы бақылау нәтижесі бойынша қанағаттанарлықсыз баға алған тыңдаушылар қорытынды аттестацияға қатысуға жіберілмейді.

Білім беру бағдарламасын игеру қорытынды бағалау Google формасында тестілеумен аяқталады, ол тыңдаушылардың теориялық және практикалық дайындығын анықтауға бағытталған, қорытынды бағалау бағдарламаға сәйкес нысан бойынша жүргізіледі.

5. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН ТАҚЫРЫПТАРЫ

Модуль 1.	ҚР Білім туралы Заңы, Мектепке дейінгі оқыту және тәрбиелеу мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты. Мазмұны, құрылымы. Мектепке дейінгі білім беру жүйесіндегі қалалық деңгейдегі әдістемелік жұмыстардың негізгі қызметі. Мектепке дейінгі білім беру саласындағы әдіскер жұмысы бағыттының басылымдары, мектепке дейінгі білім беру әдіскері. Мектепке дейінгі ұйымдағы педагогикалық қызметкерлерді және басшыларды аттестациядан өткізу процедурасы, мақсат, міндеттері. Мектепке дейінгі білім беру жүйесіндегі инновация. Мектепке дейінгі ұйымдағы тәжірибелік-эксперименттік жұмыс
Модуль 2.	Инновацияның ендіру формасы және шарты. Тәрбиеші

	жұмысында қазіргі педагогикалық технологияны қолдану. Ұжымдағы өзара жағымды қатынасын қалыптастыруда, қойылған мақсат пен міндеттерді шешуде әдіскердің рөлі. Әдістемелік кабинетті ұйымдастыру. Балабақша жұмысы тәжірибесінен іс-құжаттар, конспекті жинақтау. Кабинетті безендіру
Модуль 3.	Болашақ педагогтардың креативті тұлғасын инновациялық іс-әрекетке дайындау процесінде қалыптастыруды жүзеге асыру атты үшінші бөлімде болашақ мұғалімдердің креативті тұлғасын инновациялық іс-әрекетке дайындау процесінде қалыптастырудың диагностикасы, болашақ мұғалімдердің креативті тұлғасын инновациялық іс-әрекетке дайындау процесінде қалыптастырудың әдістері мен оның тиімділігі эксперимент арқылы дәлелденуі, шынайылығы қарастырылады
Ресурстар. Жоба даярлау	Мектепке дейінгі мекемелердегі әдістемелік кабинет Ұжымдағы өзара жағымды қатынасын қалыптастыруда, қойылған мақсат пен міндеттерді шешуде әдіскердің рөлі. Әдістемелік кабинетті жабдықтау. Балабақша жұмысы тәжірибесінен іс-құжаттар, конспекті жинақтау. Кабинетті безендіру. Нормативтік құжаттарды зерттеу бойынша тәрбиешілермен жұмыс. Ата-аналармен жұмыс және олардың педагогикалық сауаттылығын ұйымдастыру. Аттестацияға мектепке дейінгі ұйымды дайындау– мектепке дейінгі тәрбие мен оқытуды;
Қорытынды бағалау	Мектепке дейінгі мекемелерде оқу-іс әрекетін ұйымдастыру Сабақ – балаға ықпал ететін оқытудың негізгі формасы. Сабақта оқытудың жаңа педагогикалық технологиясын қолдану. Сабақтың түрлерін бақылау. Сабақты талдау. Баланы мектепке дайындау. Мектепалды дайындық топтарда сабақты өткізу әдістемесі және ерекшелігі

6. ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Оқу процесін тиімді ұйымдастыру курстың мақсаттарына қол жеткізуге және қатысушыларды барынша дамытуға бағытталған жоспарлауға, әдістемелік қамтамасыз етуге, технологиялық қолдауға және бағалау жүйесіне кешенді көзқарасты қамтиды. "Мектепке дейінгі білім беру жүйесін модернизациялау" курсы шеңберінде оқу процесін ұйымдастыру құрылымдалуы және оқу мақсаттарына қол жеткізуге бағдарлануы тиіс. Оқу процесін ұйымдастырудың негізгі аспектілері: Перспективалық жоспарлау: курстың жалпы көлеміне

негізделген сабақтардың егжей-тегжейлі кестесін әзірлеу (80 академиялық сағат). Дәрістерге, семинарларға, практикалық сабақтарға және үй тапсырмасына уақыт кестесіне қосу. Сабақ форматы: қатысушылардың интерактивтілігі мен оқу белсенділігін қамтамасыз ету үшін сабақ форматтарының әртүрлілігі. Дәрістерді, семинарларды, практикалық сабақтарды, мастер-кластарды, дөңгелек үстелдерді және жоба презентацияларын қосу. Әдістемелік қамтамасыз ету: презентацияларды, әдістемелік құралдарды, ғылыми мақалаларды, кейс-кезеңдерді, ғылыми мәтіндердің үлгілерін және табысты жобалардың мысалдарын қоса алғанда, оқу материалдарын дайындау және ұсыну. Заманауи технологияларды қолдану: ақпаратқа қол жеткізуді және оқу материалымен өзара әрекеттесуді жеңілдету үшін онлайн ресурстарды біріктіру. Қашықтықтан оқыту платформаларын, вебинарларды, виртуалды зертханаларды және бірлескен құралдарды пайдалану. Үлгерімді бағалау: оқытудың әр кезеңі үшін нақты бағалау критерийлерін әзірлеу, соның ішінде өзіндік тапсырмалар, аралық жұмыстар және ғылыми жобаны қорғау. Қатысушылардың нәтижелерін түзету және жақсарту үшін оқытушылармен кері байланыс және кеңес беру. Мониторинг және бейімделу: қатысушылардың үлгерімін үнемі бақылау және кері байланыс пен бағалау нәтижелеріне байланысты оқыту әдістемелерін бейімдеу. Әр түрлі деңгейдегі және қажеттіліктері бар қатысушыларға қосымша ресурстар мен қолдау көрсету. Оқытушылар тобын қалыптастыру: курсты ғылыми зерттеулер мен педагогикалық жұмыс саласында тәжірибесі бар білікті оқытушылармен қамтамасыз ету. Тәжірибе алмасу және үздік тәжірибелерді әзірлеу үшін бірлескен жиналыстар мен талқылауларды ұйымдастыру.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

	Тақырып	Сағат саны	Оқу түрі	Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету
	Теориялық-нормативтік модуль	10 сағат	Лекция, семинар	Презентация Болашақ мұғалімдердің креативті тұлғасын инновациялық іс-әрекетке дайындау процесінде қалыптастыру мәселесінің зерттелу жағдайы
	Педагогикалық-әдіснамалық модуль	30 сағат	Практикалық сабақтар, тренингтер	Болашақ мұғалімдерді инновациялық іс-әрекетке дайындау процесінің психологиялық-педагогикалық шарттары
	Әдістемелік-технологиялық модуль	30 сағат	Мастер-класс, практикал	Зерттеліп отырған мәселеге жеке көзқарастары мен тәжірибесі бойынша сұхбат.

			ық сабақтар	
	Қорытынды бағалау	10 сағат	Жоба жұмысын қорғау	Қатысушылардың жобаларын қорғау және бағалау критерийлері. Бағалау парақтары мен қадамдық нұсқаулар. Рефлексиялық жұмыстар.

8. Оқу нәтижелерін бағалау

Бұл біліктілікті арттыру бағдарламасы балабақша педагогтерінің оқыту әдістемесін жетілдіруге бағытталған. Балалардың білімін бағалау мониторинг және кері байланыс арқылы жүзеге асырылады. Бағалау процесі сабақтар барысында және соңғы жоба қорғау нәтижелері негізінде жүзеге асырылады. Курсты аяқтау кезінде тыңдаушылардың пәндік білімдері мен дағдылары нақты анықталады. Бағалау жүйесі жобалар, тапсырмалар мен пікірталастарды қамтиды.

9. Курстан кейінгі қолдау

Курс аяқталғаннан кейін тыңдаушылар жаңа білімдерін практикада қолдану үшін түрлі ұйымдармен ынтымақтастық орната алады. Олар конференциялар, семинарлар, дөңгелек үстелдер және басқа да іс-шараларға қатыса алады. Сондай-ақ, тыңдаушылар өз білімдерін одан әрі тереңдету үшін қосымша тренингтер, вебинарлар және мастер-класстарға қатысу мүмкіндігіне ие болады. Бағдарлама аясында тыңдаушылар зерттелген тақырыптар бойынша әдістемелік және нормативтік құжаттармен таныса алады, сондай-ақ пәндік әдебиеттер мен зерттеу нәтижелерімен жұмыс істеуге мүмкіндік алады.

10. ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

1. «Қазақстан жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ».
2. Захарова Е. А. Требования к профессиональному развитию педагогов в условиях последипломного образования // Молодой ученый. – 2011.- №3
3. Митина Л. М. Психология труда и профессионального развития учителя. М., Академия, 2004
4. Егоров С. Ф. К. Д. Ушинский. М., Просвещение, 1977
5. Бабанский Ю.К.. Методы обучения в современной общеобразовательной школе. — Москва: Просвещение, 1985. — 208 с.
6. Педагогика. Учебное пособие для студентов педагогических вузов и педагогических колледжей / Под. Ред. П.И. Пидкасистого. — М: Педаг. Общество, 1998. — 640 с.
7. М. Жұмабаев. Педагогика. — Алматы: Аналілі, 1992. -160 б.
8. Г.Қ. Нұрғалиева. Педагогикалық логикалық-құрылымдық курсы, — Алматы,

1996.

9. Оконь В. Введение в общую дидактику. — Москва: Высшая наука, 1990.
10. Якиманская И. С. Развивающее обучение. — М.: Педагогика, 1979.
11. Давыдов В. В. Теория развивающего обучения. — М., 1996 г.
12. Давыдов В. В. Проблемы развивающего обучения. — М.: Просвещение, 1984.
13. Дьяченко В. К. Новая дидактика. — М.: Народное образование, 2001.
14. Таубаева Ш. Т., Барсай Б. Т. Оқытудың қазіргі технологиялары. Алматы, 2005.
15. Әбдіғалиев Қ. Осы заманғы педагогикалық технологиялар. — Алматы, 2004.

Интернет -ресурсы:

<http://online.zakon.kz>

<https://unwto.org>

<https://researchgate.net>

<https://ppt-online.org/367257>